

retfærdigere Fordeling af denne Grundskat. Hvis man ikke vil tage det Standpunkt, hvis man vil sige: alle Grundskatter til Kommunen skulle bortfalde, og Prioritetshaverne skulle delvis dække dem, saa vil Kjøbenhavn og Købstæderne sige: Maa vi bede om ogsaa at blive belagte i disse Gader. Jeg tror ikke, det kan undgaaes. Derfor mener jeg, at man nærmest med det Synspunkt for Dje maatte arbejde i Retning af, hvad det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (W. Dinesen) foreslaar, altsaa at komme til en anden Fordeling af Grundskatten, men ikke til helt at affasse den. Med Hensyn til Spørgsmaalet, om man overhovedet skal gaa til en Affastelse af Grundskatterne paa Landet, og om ikke Ejendommene som saadanne bør bære nogen Beskatning, skal jeg tillade mig at sige et Par Ord. Jeg vil da navnlig tillade mig ganske kort at udtale, hvorledes dette Forhold har udviklet sig i Landet, hvorledes den tidligere Tilstand har været, og man vil da se, at Opfattelsen har stadig været den, at Ejendomme som saadanne skulle bære nogen Byrde, og jeg kan navnlig sige, at paa Landet har det været en fast Opfattelse, at Udgifterne til Vejvæsenet skulde lægges over paa Grundejendommene, som jo væsentlig foranledigede disse Udgifter, og det er ikke blot Landejendomme, men ogsaa Stovejendomme og Fabrikejendomme, der gøre det. Forholdet har været saadant, at i Landkommunalloven af 6te Juli 1867 Bgningen faldt paa Hartkornet med Hensyn til Udgifterne til Vejvæsenet og til Dels Udgifterne til Skolevæsenet, nemlig Naturalydelseerne til Skolevæsenet. Efter Forordningen af 5te Juli 1803 og Skoleanordningen af 29de Juli 1814 § 56 lægges Bgningen efter Beboernes Formuestilstand og Velighed. Der har fra tidligere Tid været en Forstel, idet Hartkornet udelukkende maatte bære Vejvæsensudgifterne, medens Fattig- og Skolevæsenet blev fordelt dels paa Hartkorn, dels paa Formue og Velighed. For Skolevæsenets Bedkommende ligger det allernærmest at antage, at her er en Udgift, der kan falde paa Beboernes Formue og Velighed, for Fattigvæsenet kan det være mere omtvivseligt. Der har ikke tidligere, før 1867, foreligget nogen som helst Regel om, hvorledes Forholdet skulde være imellem Hartkorn og Formue og Velighed, men der er dog administrative Afgørelser, og der er navnlig een af 16de Oktober 1850, som gaar ud fra, at Hartkornet som Regel bør bære mindst $\frac{2}{3}$, Formue og Velighed Resten. Saa kom Kommunalloven af 6te Juli 1867. Den ordnede Forholdet paa anden Maade, idet den gjorde det bevægeligt. Den be-

stemte, at Beskatningen henholdsvis paa Hartkorn og paa Formue og Velighed skulde ordnes nærmere efter Forslag af Kommunerne for 3 Aar ad Gangen, og saa skulde Amtsraadet approbere dette Forholdstal. Der er nogle begrænsende Bestemmelser, det behøver jeg ikke at komme nærmere ind paa, men Princippet er dette. Amtsfondsudgifterne have altid og i alt væsentligt været Hartkornsudgifter, og det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (W. Dinesen) har ganske Ret, naar han paa-viser, at vel kan noget lægges over paa Kommunaligningen, Formue- og Velighedsigningen, men det er i Kommunalloven stiftet paa en saadan Maade, at det bliver temmelig forsvindende, det gaar næsten altid tilbage paa Hartkornet. Meningen er jo ogsaa, at Fordelingen inden for Kommunerne til Dels skal ske efter Hartkorn, men for Amtskommunens Bedkommende skønner jeg ikke, at man har gjort noget nyt Forslag. Naar man imidlertid vil fritage Hartkornet for andre Byrder, saa ved jeg ikke, hvorfor man saa ikke vil fritage det for denne Hartkornshynde. Det er ikke Bagateller, det drejer sig om. Sognekommunernes samlede Udgifter vare i 1890 16,469,827 Kr. og Amtsfondsudgifterne i 1890—91 vare 8,212,162 Kr., altsaa omtrent Halvdelen mod Sognekommunernes, et Tal, som for Resten nærmest har overrasket mig. Jeg har nævnt, hvorledes Forholdet har udviklet sig for Landets Bedkommende. For Kjøbenhavn og Købstædernes Bedkommende har det tidligere været ret mærkbart. I Kjøbenhavn blev Grundskatten oprindelig indført for at fordele Byrderne ved Indvarteringen. Senere blev paa samme Grundlag paalignet Borgervæbningsstat, Indvarteringsstat, Renovationsstat, Byggestat og Vægterstat. Brolægningsskat blev indført ved Forordningen af 20de August 1777 i det Djemed at skaffe Dækning for Udgifterne ved Gaders og Pladers Brolægning. Dette System med at udskrive en ny Skat for hvert enkelt Djemed viste sig i Længden uheldigt og uholdbart, og saa kom man ved Loven af 19de Februar 1861 til en Fiksering af Grundskatterne m. m. og til en Ordning af Indkomstskatforholdene. I Købstæderne har der gjort sig ganske lignende Forhold gældende. Skatteligningen blev inden Loven af 11te Februar 1863 lagt for hvert enkelt Djemed. Fattigstat lignedes dels paa Grundejendomme, dels paa Borgernes Formue og Velighed, Skolestat efter Formue og Velighed, Bykatter, der skulde skaffe det fornødne til Vandvæsen, Brolægning, Belysning, offentlig Renlighed, Vægtervæsen og Byens Administration, lignedes